

KARTA PRZEDMIOTU (SYLABUS)¹
OPIS PRZEDMIOTU

Kod przedmiotu		Nazwa przedmiotu	Epidemiologia	
0912/URad/WNMinoz/ST-NST/G02			Epidemiology	
Język wykładowy		Polski		
Rok akademicki		2025/2026		
Kierunek w zakresie		Lekarski		
Poziom studiów		Studia jednolite magisterskie		
Profil studiów		Ogólnoakademicki		
Forma studiów		Stacjonarne/Niestacjonarne		
Semestr/ semestry		VII zimowy		
Przynależność do grupy zajęć		Moduł G: Prawne i organizacyjne aspekty medycyny		
Status przedmiotu		Obowiązkowy		
Formy realizacji zajęć dydaktycznych, wymiar, punkty ECTS		Forma zajęć	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	Liczba punktów ECTS
		Wykład	5 h	2 ECTS
		Seminarium	15 h	
Powiązanie przedmiotu	z profilem studiów ²	Przedmiot związany z prowadzoną w Uczelni działalnością naukową i uwzględnia udział studentów w zajęciach przygotowujących do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności.		2 ECTS
	z dyscypliną ³	Nauki medyczne		2 ECTS
Forma nauczania ⁴		Tradycyjna: zajęcia w siedzibie Uczelni		
Wymagania wstępne		Realizacja efektów kształcenia w zakresie wiedzy, umiejętności, kompetencji społecznych z poprzednich semestrów studiów.		
Jednostka prowadząca		Wydział Nauk Medycznych i Nauk o Zdrowiu		
Koordynator		dr hab. Joanna Krzowska-Firych		
Adres strony internetowej pjo		https://wnminoz.uniwersytetradom.pl/		
Adres e-mail koordynatora		j.krzowska-firych@urad.edu.pl		

**EFEKTY UCZENIA SIĘ, TREŚCI PROGRAMOWE, REALIZACJA ZAJĘĆ DYDAKTYCZNYCH, WERYFIKACJA
EFEKTÓW UCZENIA SIĘ**

Cel kształcenia:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zapoznanie z celami i zadaniami współczesnej Epidemiologii. 2. Zapoznanie ze źródłami informacji o stanie zdrowia populacji. 3. Przedstawienie skali chorób i zjawisk zdrowotnych, którymi interesuje się współczesna epidemiologia oraz zdefiniowanie koncepcji łączących styl życia oraz stan zdrowia populacji. 4. Poznanie struktury i zadań instytucji prowadzących działania z zakresu nadzoru sanitarno-epidemiologicznego.
Treści programowe. Wykłady⁵	<p>Wykłady: 5 h</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Wprowadzenie do epidemiologii. Podstawowe definicje. Uzasadnienie nadzoru nad chorobami zakaźnymi. Definicje chorób zakaźnych. Czulość i swoistość nadzoru epidemiologicznego. Wybór chorób podlegających monitorowaniu. 2. Choroby zakaźne zagrożeniem dla zdrowia publicznego. Warunki rozprzestrzeniania się chorób zakaźnych w populacji (opis łańcucha epidemiologicznego, opis epidemiologiczny choroby zakaźnej, drogi zakażenia itp.). 3. Choroby zakaźne w kontekście globalizacji świata. Wpływ globalizacji świata na zmianę epidemiologii chorób zakaźnych. Zagrożenia zdrowia związane ze zmieniającymi się warunkami kulturowymi współczesnego świata. 4. Zasady rozpoznawania epidemii, postępowania w czasie jej wystąpienia, opracowanie ogniska epidemicznego. 5. Zasady postępowania przeciwepidemicznego w przypadku klęsk żywiołowych i katastrof. 6. Epidemiologia chorób niezakaźnych: rozmiar problemu w krajach rozwiniętych i rozwijających się mierzony w DALY. Pojęcie transformacji epidemiologicznej. Przyczynowość i czynniki ryzyka w epidemiologii chorób niezakaźnych. Społecznie ważne choroby niezakaźne. Miary częstości występowania chorób. 7. Badania przesiewowe w epidemiologii chorób niezakaźnych: celowość badań, ich organizacja oraz stosowane metody. Epidemiologia środowiskowa i epidemiologia w medycynie pracy. Środowisko i zdrowie. Ekspozycja i dawka. Zależność dawka-efekt. Zależność dawka-odpowiedź. Ocena ryzyka i zarządzanie ryzykiem. BN 8. Etyka i Zasady Dobrej Praktyki Epidemiologicznej. BN
Treści programowe: Seminarium	<p>Seminarium: 15 h prowadzonych jako 7 spotkań po 2 h i jedno spotkanie — 1 h.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Struktura organizacyjna i podległość administracyjna, na różnych szczeblach, Państwowej Inspekcji Sanitarnej. Współpraca z innymi inspekcjami i służbami administracji rządowej. 2. Centra kontroli chorób i systemy wczesnego ostrzegania i reagowania. 3. Studia przypadków. Wirusowe zapalenie wątroby typu A. Zawodowe uszkodzenie słuchu. Szkodliwość pyłu PM10. Kto gwarantuje właściwą jakość zdrowotną wody do picia? Dopalacze i „miękkie narkotyki”. 4. Próby tworzenia opisu sytuacji epidemiologicznej chorób zakaźnych, podstawowych zagrożeń zdrowotnych w środowisku pracy, żywności ekologicznej i genetycznie modyfikowanej, promieniowania elektromagnetycznego. BN 5. Opracowanie epidemiologiczne ogniska choroby zakaźnej przenoszonej drogą pokarmową. BN 6. Opracowanie epidemiologiczne ogniska choroby zakaźnej przenoszonej drogą powietrzno-kropelkową. BN 7. Ocena wyników fizykochemicznych i mikrobiologicznych wody do picia. BN 8. Zastosowanie wybranych zagadnień demograficznych w badaniach epidemiologicznych. BN
Metody dydaktyczne:⁶	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wykład <ul style="list-style-type: none"> • Wykład informacyjny z prezentacją multimedialną. • Wykład problemowy. • Wykład konwersatoryjny. 2. Seminarium <ul style="list-style-type: none"> • Praca w grupach, stoliki eksperckie. • Studia przypadku. • Rozwiązywanie sytuacji problemowych z wykorzystaniem rzeczywistych danych i symulacji. 3. Praca samodzielna <ul style="list-style-type: none"> • Samodzielna analiza literatury naukowej. • Przygotowanie analiz danych.

<p>Rygor zaliczenia, kryteria oceny osiągniętych efektów uczenia się:</p>	<p><i>Warunkiem zaliczenia przedmiotu jest osiągnięcie wszystkich wymaganych dla przedmiotu efektów uczenia się. Uzyskanie pozytywnych ocen ze wszystkich form zajęć wchodzących w skład przedmiotu jest równoznaczne z jego zaliczeniem i zdobyciem przez studenta przyporządkowanej przedmiotowi liczby punktów ECTS.</i></p> <p>1. Wykład</p> <p><i>Na ocenę końcową z wykładu składa się:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • obecność na każdym wykładzie (10%); • uczestnictwo w dyskusji na wykładach konwersatoryjnych (10%), • zaliczenie testu z zakresu wiedzy prezentowanej na wykładzie (80%). <p>2. Seminarium</p> <p><i>W celu zaliczenia seminarium należy:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> • być obecnym na każdych zajęciach, losowe nieobecności muszą być usprawiedliwione i odrobione po uzgodnieniu z prowadzącym (waga 10%); • uczestniczyć w dyskusji i realizować zadania zlecane przez prowadzącego (waga 10%); • przeprowadzić analizę danych (waga 10%) • przeprowadzić studium przypadku (waga 20%); • zaliczyć test z zakresu wiedzy z każdego tematu seminarium (waga 50%). <p>3. Przedmiot kończy się zaliczeniem na ocenę</p>
<p>Sposób obliczania oceny końcowej:</p>	<p><i>Sposób obliczenia oceny końcowej (dokładnej) z przedmiotu uwzględniający wszystkie jego formy określony został w Regulaminie studiów (§37-40). Ocena dokładna obliczana jest w systemie Wirtualnej Uczelni na podstawie ocen uzyskanych z poszczególnych form przedmiotu.</i></p> <p><i>Skala ocen dla poszczególnych form zajęć uwzględnianych w obliczeniu oceny dokładnej.</i></p> <p>1. Wykład:</p> <ul style="list-style-type: none"> • 3,0 (dostateczny) - — 60-70% • 3,5 (dostateczny plus) — 71-80% • 4,0 (dobry) — 81-90% • 4,5 (dobry plus) — 91-95% • 5,0 (bardzo dobry) — 96-100% <p>2. Seminarium</p> <ul style="list-style-type: none"> • 3,0 (dostateczny) - — 60-70% • 3,5 (dostateczny plus) — 71-80% • 4,0 (dobry) — 81-90% • 4,5 (dobry plus) — 91-95% • 5,0 (bardzo dobry) — 96-100%

Efekty uczenia się dla przedmiotu w odniesieniu do efektów kierunkowych i formy zajęć ⁷				Metody weryfikacji efektów uczenia się	
Numer efektu uczenia się	Opis efektów uczenia się dla przedmiotu (PEU) Student, który zaliczył przedmiot (W) zna i rozumie/ (U) potrafi:	Kierunkowy efekt uczenia się (KEU) i stopień osiągnięcia	Forma zajęć	Forma weryfikacji (zaliczeń)	Metody sprawdzania i oceny
W1	metody oceny stanu zdrowia jednostki i populacji, mierniki i zasady monitorowania stanu zdrowia populacji, systemy klasyfikacji chorób i procedur medycznych;	G.W1 +++	Wykład Seminarium	Zaliczenie na ocenę	Dyskusja, test.
W2	uwarunkowania chorób, sposoby identyfikacji i badania czynników ryzyka chorób, wady i zalety badań epidemiologicznych oraz zasady wnioskowania przyczynowo-skutkowego w medycynie;	G.W2 +++	Wykład Seminari um	Zaliczenie na ocenę	Dyskusja, test.
W3	epidemiologię chorób zakaźnych, w tym związanych z opieką zdrowotną, i niezakaźnych, rodzaje i sposoby profilaktyki na różnych etapach naturalnej historii choroby oraz rolę i zasady nadzoru epidemiologicznego;	G.W3 +++	Wykład Seminarium	Zaliczenie na ocenę	Dyskusja, test.
W4	pojęcie oraz funkcje zdrowia publicznego, pojęcie, zadania i metody promocji zdrowia, pojęcie jakości w ochronie zdrowia i czynniki na nią wpływające, strukturę i organizację systemu ochrony zdrowia na poziomie krajowym i światowym, a także wpływ uwarunkowań ekonomicznych na możliwości ochrony zdrowia;	G.W4 +++	Wykład Seminarium	Zaliczenie na ocenę	Dyskusja, test.
W5	regulacje prawne dotyczące praw pacjenta i Rzecznika Praw Pacjenta oraz istotne na gruncie działalności leczniczej regulacje prawne z zakresu prawa pracy, podstaw wykonywania zawodu lekarza i funkcjonowania samorządu lekarskiego;	G.W5 +++	Wykład Seminarium	Zaliczenie na ocenę	Dyskusja, test.
W6	regulacje prawne dotyczące organizacji i finansowania systemu ochrony zdrowia, udzielania świadczeń zdrowotnych finansowanych ze środków publicznych oraz zasady organizacji podmiotów leczniczych, zasady funkcjonowania narzędzi i usług informacyjnych i komunikacyjnych w ochronie zdrowia (e-zdrowie);	G.W6 +++	Wykład Seminarium	Zaliczenie na ocenę	Dyskusja, test.
W7	obowiązki prawne lekarza w zakresie stwierdzenia zgonu pacjenta;	G.W7 +++	Wykład Seminarium	Zaliczenie na ocenę	Dyskusja, test.
W8	regulacje prawne dotyczące eksperymentu medycznego oraz prowadzenia badań naukowych z udziałem ludzi;	G.W8 +++	Wykład Seminarium	Zaliczenie na ocenę	Dyskusja, test.

W9	regulacje prawne dotyczące przeszczepów, sztucznej prokreacji, przerywania ciąży, zabiegów estetycznych, opieki paliatywnej, uporczywej terapii, chorób psychicznych, chorób zakaźnych;	G.W9 +++	Wykład Seminarium	Zaliczenie na ocenę	Dyskusja, test.
W10	regulacje prawne dotyczące obowiązków lekarza w przypadku podejrzenia przemocy w rodzinie;	G.W10 +++	Wykład Seminarium	Zaliczenie na ocenę	Dyskusja, test.
W11	podstawowe regulacje z zakresu prawa farmaceutycznego, w tym zasady obrotu produktami leczniczymi i medycznymi, wystawiania recept, w tym e-recept, refundacji leków, współpracy lekarza z farmaceutą, zgłaszania niepożądanego działania leku;	G.W11 +++	Wykład Seminarium	Zaliczenie na ocenę	Dyskusja, test.
W12	regulacje prawne dotyczące tajemnicy lekarskiej, odpowiedzialności karnej, cywilnej i zawodowej lekarza, zasady prowadzenia, przechowywania i udostępniania dokumentacji medycznej, w tym e-dokumentacji, oraz ochrony danych osobowych;	G.W12 +++	Wykład Seminarium	Zaliczenie na ocenę	Dyskusja, test.
W13	pojęcie śmierci gwałtownej i nagłego zgonu oraz różnice między urazem a obrażeniem;	G.W13 +++	Wykład Seminarium	Zaliczenie na ocenę	Dyskusja, test.
W14	podstawy prawne i zasady postępowania lekarza podczas oględzin zwłok na miejscu ich ujawnienia oraz sądowo-lekarskiego badania zwłok;	G.W14 +++	Wykład Seminarium	Zaliczenie na ocenę	Dyskusja, test.
W15	zasady diagnostyki sądowo-lekarskiej i opiniowania w przypadkach dotyczących dzieciobójstwa i rekonstrukcji okoliczności wypadku drogowego;	G.W15 +++	Wykład Seminarium	Zaliczenie na ocenę	Dyskusja, test.
W16	zasady sporządzania opinii w charakterze biegłego;	G.W16 +++	Wykład Seminarium	Zaliczenie na ocenę	Dyskusja, test.
W17	zasady opiniowania sądowo-lekarskiego dotyczące zdolności do udziału w czynnościach procesowych, skutku biologicznego oraz uszczerbku na zdrowiu;	G.W17 +++	Wykład Seminarium	Zaliczenie na ocenę	Dyskusja, test.
W18	pojęcie i typologię zdarzeń niepożądanych, w tym błędów medycznych i zdarzeń medycznych, ich najczęstsze przyczyny, skutki, zasady zapobiegania oraz opiniowania w takich przypadkach;	G.W18 +++	Wykład Seminarium	Zaliczenie na ocenę	Dyskusja, test.
W19	zasady pobierania materiału do badań toksykologicznych i hemogenetycznych;	G.W19 +++	Wykład Seminarium	Zaliczenie na ocenę	Dyskusja, test.
W20	regulacje prawne w zakresie przekazywania informacji dotyczących zdrowia pacjenta za życia i po jego śmierci, uwzględniające zakres informacji, krąg osób uprawnionych do uzyskania informacji i zasady ich przekazywania innym osobom, a także ograniczenia zakresu przekazywanych informacji;	G.W20 +++	Wykład Seminarium	Zaliczenie na ocenę	Dyskusja, test.

W21	epidemiologię chorób nowotworowych, a w szczególności ich uwarunkowania żywieniowe, środowiskowe i inne związane ze stylem życia wpływające na ryzyko onkologiczne;	G.W21 +++	Wykład Seminarium	Zaliczenie na ocenę	Dyskusja, test.
W22	znaczenie badań przesiewowych w onkologii, w tym ryzyko związane z badaniami diagnostycznymi zdrowych osób, oraz korzyści zdrowotne w odniesieniu do najbardziej rozpowszechnionych chorób nowotworowych w Rzeczypospolitej Polskiej.	G.W22 +++	Wykład Seminarium	Zaliczenie na ocenę	Dyskusja, test.
U1	opisywać strukturę demograficzną ludności i na tej podstawie oceniać i przewidywać problemy zdrowotne populacji;	G.U1 +++	Wykład Seminarium	Zaliczenie na ocenę	Dyskusja, test.
U2	zbierać informacje na temat uwarunkowań i obecności czynników ryzyka chorób zakaźnych i niezakaźnych oraz planować działania profilaktyczne na różnym poziomie zapobiegania;	G.U2 +++	Wykład Seminarium	Zaliczenie na ocenę	Dyskusja, test.
U3	interpretować pozytywne i negatywne mierniki zdrowia;	G.U3 +++	Wykład Seminarium	Zaliczenie na ocenę	Dyskusja, test.
U4	oceniać sytuację epidemiologiczną chorób zakaźnych i niezakaźnych w Rzeczypospolitej Polskiej i na świecie;	G.U4 +++	Wykład Seminarium	Zaliczenie na ocenę	Dyskusja, test.
U5	wyjaśniać osobom korzystającym ze świadczeń zdrowotnych ich podstawowe uprawnienia oraz podstawy prawne udzielania tych świadczeń;	G.U5 +++	Wykład Seminarium	Zaliczenie na ocenę	Dyskusja, test.
U6	wystawiać zaświadczenia lekarskie i orzeczenia lekarskie, sporządzać opinie dla pacjenta, uprawnionych organów i podmiotów, sporządzać i prowadzić dokumentację medyczną (w postaci elektronicznej i papierowej) oraz korzystać z narzędzi i usług informacyjnych oraz komunikacyjnych w ochronie zdrowia (e-zdrowie);	G.U6 +++	Wykład Seminarium	Zaliczenie na ocenę	Dyskusja, test.
U7	rozpoznać podczas badania pacjenta zachowania i objawy wskazujące na możliwość wystąpienia przemocy, w tym przemocy w rodzinie;	G.U7 +++	Wykład Seminarium	Zaliczenie na ocenę	Dyskusja, test.
U8	postępować w sposób umożliwiający zapobieganie zdarzeniom niepożądanym oraz zapewniający zachowanie jakości w ochronie zdrowia i bezpieczeństwa pacjenta, monitorować występowanie zdarzeń niepożądanych i reagować na nie, informować o ich występowaniu i analizować ich przyczyny;	G.U8 +++	Wykład Seminarium	Zaliczenie na ocenę	Dyskusja, test.
U9	pobrać krew do badań toksykologicznych i zabezpieczyć materiał do badań hemogenetycznych;	G.U9 +++	Wykład Seminarium	Zaliczenie na ocenę	Dyskusja, test.
U10	organizować środowisko pracy w sposób zapewniający bezpieczeństwo pacjenta i innych osób przy uwzględnieniu wpływu czynników ludzkich i zasad ergonomii;	G.U10 +++	Wykład Seminarium	Zaliczenie na ocenę	Dyskusja, test.

U11	Ustalić możliwość zastosowania nowych sposobów leczenia w odniesieniu do danego pacjenta w oparciu o aktualne wyniki badań klinicznych.	G.U11 +++	Wykład Seminarium	Zaliczenie na ocenę	Dyskusja, test.
-----	---	--------------	----------------------	------------------------	-----------------

Literatura podstawowa

1. Baumann-Popczyk A., Sadkowska-Todys M., Zieliński A. (red.) 2014. *Choroby zakaźne i pasożytnicze – epidemiologia i profilaktyka*. Wyd. 7. Bielsko-Biała: Alfa-Medica Press.
2. Beaglehole R., Bonita R., Kjellstrom T. 1996. *Podstawy epidemiologii*. Wyd. 1. Łódź: Instytut Medycyny Pracy.
3. Bulanda M., Wójkowska-Mach J. (red.) 2018. *Zakażenia szpitalne w jednostkach opieki zdrowotnej*. Wyd. 1. Warszawa: PZWL.
4. Jędrychowski W. 2010. *Epidemiologia w medycynie klinicznej i zdrowiu publicznym*. Kraków: Uniwersytet Jagielloński.
5. Paradowska-Stankiewicz I., Rosińska M., Wojtyniak B., Zieliński A. 2021. *Epidemiologia. Od teorii do praktyki*. Warszawa, PZWL.
6. Wojtyniak B., Goryński P., Moskałewicz B. (red.). 2022. *Sytuacja zdrowotna ludności Polski i jej uwarunkowania*. Warszawa: NIZP-PZH. Dostęp: <https://www.pzh.gov.pl/raport-sytuacja-zdrowotna-ludnosci-polski-i-jej-uwarunkowania/>

Literatura uzupełniająca

1. Bzdęga J., Magdziak W., Naruszewicz-Lesiuk D., Zieliński A. (red.) 2008. *Leksykon epidemiologiczny. W 90-lecie PZH*. Wyd. 1. Bielsko-Biała: Alfa-Medica Press.
2. Brzeziński Z.J., Szamotulska K. 1997. *Epidemiologia kliniczna*. Wyd. 1. Warszawa: PZWL.

Inne pomoce naukowe

1. Rzutnik multimedialny połączony z komputerem.
2. Komputery z dostępem do Internetu oraz programem statystycznym.

Nakład pracy studenta potrzebny do osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się – bilans punktów ECTS

Udział w zajęciach, aktywność	Obciążenie studenta [h]	
	Praca własna studenta: zajęcia bez nauczyciela (ZBN)	Zajęcia dydaktyczne
Udział w wykładach ⁹	-	5 h
Udział w seminarium		15 h
Przygotowanie się do wykładów/ćwiczeń/seminariów/ Przygotowanie do zaliczenia/egzaminu	40 h	-
Sumaryczne obciążenie pracą studenta	40 h/ 1,3 ECTS	20 h/ 0,7 ECTS
Punkty ECTS za przedmiot	2 ECTS¹⁰	

Informacje dodatkowe, uwagi

W przypadku studentów ze szczególnymi potrzebami, w tym: z niepełnosprawnościami, przewlekłymi chorobami, określone powyżej (w karcie) metody i formy weryfikacji efektów uczenia się dostosowuje się odpowiednio do indywidualnych potrzeb tych studentów. Szczegółowe zasady i formy wsparcia studentów ze szczególnymi potrzebami: w tym z niepełnosprawnościami, przewlekłymi chorobami podczas zajęć, zaliczeń i egzaminów określono w: Regulaminie Studiów, Zasadach Studiowania, Procedurze dotyczącej zapewnienia dostępności procesu kształcenia studentom ze szczególnymi potrzebami, w tym: z niepełnosprawnościami, przewlekłymi chorobami.